

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 111. An & qualiter alienationem factam sine consensu Capituli, aut etiam contradicente, Capitulum ex post ratificando validam reddere possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

ecclesiæ. Potest ad hoc impendere quinquagesimam partem reddituum Ecclesiæ Cathedralis sine consensu Canonicorum. Et hanc distinctionem seu theoriam servati in Curia probat ex responso S. Cong. Concil. De cætero loquendo de alienatione in sensu jam explicato voluntaria.

Resp. Secundò: Ad alienationem rei ecclesiasticæ, immobilis, aut mobilis pretiosæ, quæ servando servari potest, siue ea sit Ecclesiæ Cathedralis, siue collegiata, siue conventus religiosorum aliorumve clericorum beneficiorum ecclesiæ parochialis habentes plures beneficiatos, requiritur consensus Capituli, conventus, collegii, c. sine exceptione. 12. quæst. 2. c. irrita. c. tua. b. t. c. ut super de reb. eccl. non alien. Delb. l. c. p. 2. c. 17. du. 9. in resol. difficult. num. 3. & quos citat Molin. de iust. tr. 2. d. 468. Valq. de redit. c. 5. §. 2. du. 14. num. 42. Et si res est Ecclesiæ Cathedralis, requiritur consensus Canonicorum Capitularium, etsi sint beneficiati in eadem Ecclesia Pirh. b. t. num. 3. Idem dicendum videtur de clericis seu beneficiatis in ecclesia collegiata, si non sint de Capitulo illius, in inferioribus autem ecclesiis requiritur consensus clericorum illius ecclesiæ. Pirh. loc. cit. citans Abb. in c. 1. b. t. num. 5. Porro consensus debet esse à Capitularibus collegialiter seu simul congregatis juxta dicta quæ ante hanc penult. & quidem expressus, ita ut tacitus seu præsumptus non sufficiat. Argum. c. 1. b. t. ubi consensus ille vocatur collaudatio, quæ approbationem simul congregatorum significat. Less. de iust. l. 2. c. 24. num. 63. Pirh. b. t. num. 2. Delb. l. c. num. 5. citatis, Abb. Valq. Molin. ubi ante. Quod tamen de consensu expresso distinguunt alii: nimirum ut is requiratur ad alienationem rei ecclesiasticæ, quæ nomine ecclesiæ in perpetuum, puta per donationem, venditionem, commutationem, vel ad longum tempus quo ad dominium utile. V. g. per locationem, alienatur; sufficit verò consensus tacitus & præsumptus ex scientia & taciturnitate Capituli ad similem alienationem, seu concessionem domini utilis ad breve tempus, puta, infra decennium, Arg. c. 2. b. t. Abb. ibidem. num. 6. Covar. l. 2. var. c. 16. num. 1. Pirh. b. t. num. 11. Laym. in disp. can. de reb. eccl. alien. c. 2. num. 22. Oliva. for. eccl. p. 2. q. 43. num. 45. Redoan. de reb. eccl. non alien. du. 25. num. 17. Requiritur quoque, ut consensus ille sit præstitus prævio tractatu, & quidem diligente & solenni, habito cum Capitularibus in unum congregatis, quo Prælati cum Capitulo seu conventu de proposita rei alienatione, num ea sit necessaria, vel ecclesiæ aut monasterio utilis futura, deliberat juxta c. sine exceptione 12. q. 2. §. c. 1. §. quia etiam de reb. eccl. non alien. in 6. Delb. l. c. num. 11. Pirh. b. t. num. 4. Wiestn. num. 2. Sufficere autem unum tractatum; cum citati textus loquantur in singulari numero, & nullibi in iure sit mentio de pluribus (etsi quandoque consultum, institui plures tractatus, dum alienatio est majoris momenti, ejusque utilitas non ita evidens) teneat Abb. in c. tua nuper. b. t. num. 3. Franc. in c. 1. b. t. num. 9. Covar. l. c. c. 19. num. 1. Redoan. l. c. rub. 24. num. 28. Wiestn. num. 3. Hic tamen tractatus non requiritur ad alienationem in rebus modicis, Innoc. in c. 1. de reb. eccl. non alien. num. 3. Laym. l. c. num. 23. Pirh. b. t. num. 4. Sed neque in his ipsum consentum, multoque minus expressum, requirit Arg. c. ceterum de donatione & Can. terrulas. tradunt cum Innoc. Rebuff. de decimis. q. 5. num. 34. Reiffenst. b. t. num. 14.

2. De cætero alienatio facta à Prælati sine consensu Capituli, multo magis eo reclamante, est irrita, & à successore non servanda. Delb. l. c. n. 12. Pirh. l. c. Barbos. in c. 1. b. t. n. 1. cum communi. & patet ex eod. c. 1. 2. §. 5. Quod si verò ob bellum aliamve causam urgentem Capitulum absit, Prælati debere loco Capituli substituere alios clericos, quibuscum tractet, & consulat de re alienanda, & eorum consensu requisito & obtento, & non aliter rem alienare, cum Abb. b. t. n. 7. & Molin. l. c. tradit Delben. l. c. n. 12. Et si ecclesia collegiata vel conventualis est, aut careat Capitulo, potest ejus Prælati exigente necessitate aut evidente utilitate, rem etiam immobilem, accedente autoritate Episcopi alienare; cum hujusmodi Rector solus cum dicta autoritate possit, quod Prælati in ecclesia collegiata vel conventuali cum Capitulo. Imol. in c. 1. de dolo. n. 7. Abb. ibid. num. 28. Redoan. l. c. num. 46. quos citat & sequitur Wiestn. b. t. num. 4.

Quest. IIO. An etiam requiratur consensus Capituli Cathedralis, aut saltem ejus consilium in alienatione rei pertinentis ad ecclesiam inferiorem?

Resp. Præter consensum clericorum talis ecclesiæ, si plures præter Prælatum habeat, & præter consensum etiam Episcopi requiritur consensus Capituli Cathedralis & tractatus cum eo, si Episcopus est principalis auctor alienationis, idque ne alias tam facile alienentur bona illius ecclesiæ, Delb. l. c. n. 25. juxta c. 1. de reb. eccl. non alien. remittens ad Abb. Molin. Riccium. Sed de hoc ex professo infra ad tit. 13.

Quest. III. An & qualiter alienationem factam sine consensu Capituli, aut etiam eo contradicente, Capitulum ex post ratihabendo validam reddere possit?

Resp. Potest Capitulum, etiam quod prius contradixit, ex post præbere suum consensum factæ à Prælati alienationi, & hac ratione ratam habendo reddere validam. c. cum nos. b. t. gl. ibid. v. ratam. & Barbos. n. 1. Pirh. cit. n. 4. ubi etiam cum Host. in idem. c. quod ratihabito subsequens habeat se per modum mandati, & retrotrahatur ad tempus præcedentis alienationis, Delb. l. c. ubi quod alienatio tunc rata sit à tempore tantum, quo eam ratam habuit Capitulum; quia à tunc tantum adfuit ad alienationem requisita. Declarat hæc Pirh. exemplo alienationis feudi, cui ex post supervenit consensus Domini ad eam requisitus, eandem ratificando, reddidit absolute validam, & utrumque obligantem. Quod si autem quæratur, an igitur alienatio facta sine consensu Prælati, superveniente dein una cum tractatu consensu Capituli ab initio non fuerit valida; respondet Abb. in c. cum nos. n. 5. fuisse ab initio invalidam, & solum ex eo tempore, quo supervenit consensus Capituli incipere esse validam. Atque ita non per solum tractum temporis reddi validum, quod à principio fuit invalidum (quod est contra regul. jur. 18. in 6.) Sed per supervenientem consensum expressum vel tacitum. Quam doctrinam sectatus videtur Delb. paulò ante citatus, eamque veram cum Suar. Tom 4. de relig. l. 2. c. 27. n. 20. dicit Pirh. b. t. n. 5. si alienatio facta sine solennitatibus extrinsecis sit omni jure, etiam naturali & in conscientia irrita, ita ut per illam dominium non transferatur. Si tamen (ut teste Pirh. habet sententia valde probabilis) alienatio (uti & omnis alius contractus vel actus, ut in genere docent Nav. Tom. 1. in commentar. de

rer. eccles. alien. num. 17. & Sylv.) in qua interve-
nerunt ea, quæ ad ejus substantiam requiruntur,
puta, mutus consensus, causa necessitatis vel
utilitatis ecclesiæ, nullaque fraus commissa, ne-
que facta laico, subsistat spectato jure naturali,
ita ut tuta conscientia ab eo, cui facta, retineri
possit, donec beneficio juris vel per sententiam re-
scindatur; licet spectato jure positivo non subsi-
stat ob omisam hoc jure requisitam solemnitate,
poterit dein superveniente ex post ea solemnitate,
V. g. consensu Capituli (qui spectato solo jure
naturali ad substantiam alienationis rei ecclesiasti-
cæ non pertinet) ita omnimodè confirmari alie-
natio aliisvè actus, perinde ac si ab initio etiam,
jure positivo valisset. Argum. *L. unic. C. de con-
tract. judic.* ita fere Pith. citans Laym. *ubi supra*
num. 24. Atque ita in hoc sensu rati habitio seu
consensus ex post præstitus dici poterit retraheri
ad tempus factæ alienationis. vide me *in for. be-
nef. p. 2. qu. 780. num. 4.* ubi citatis pro hoc Gonz.
Paris. Lambert. &c. quod regulariter loquendo
consensus sequi possit, ita ut actus sit validus, ac
si a principio intervenisset; nisi consensus requira-
tur formalis seu autorizabilis & pro forma; tunc
enim, nisi in ipso actu concurrat, actus eo sub-
sequente, non convalescit, uti etiam non conva-
lescit, si actus ob defectum consensus omni jure
sit irritus.

*Quæst. 112. An & qualiter præter
consensum ad alienationem rei ec-
clesiasticæ requiratur subscriptio
Capituli?*

R Esp. Subscriptio Capituli seu conventus ita
est necessaria, ut nisi fiat, alienatio sit irri-
ta juxta *c. 1. & 8. h. t.* Universalis tamen hæc re-
gula, ut volunt aliqui, non est ita ut ad omnes ac-
tus & contractus alienativos rei ecclesiasticæ re-
quiratur scriptura & subscriptio; cum potius gene-
ralis regula stet in contrarium, nimirum ad sub-
stantiam pacti vel contractus non requiritur scrip-
tura, etiam de jure positivo (jure enim naturali
constat, sufficere ad quamlibet conventionem, a-
deoque etiam ad eam, quæ res alienantur, con-
sensus contrahentium) *L. pactum. C. de pactis.*
nisi id specialiter in jure exprimat. Sed solum pro-
cedit responsio de tribus hæc alienationis specie-
bus; venditione, donatione, permutatione; quippe
de quibus citati textus tantum meminerunt. Idque
ex ea ratione, quod hi tres actus sint magis pro-
priè dictæ species alienationis utpote per quos non
tantum jus aliquod utile, sed ipsum dominium di-
rectum in perpetuum in alium transfertur. & ita
tradunt Abb. *in c. 1. h. t. num. 5.* Molin. *de just.*
l. c. d. 468. num. 7. Redoan. *l. c. rub. 29. num. 1.*
Azor. p. 2. l. 9. c. 1. quæst. 4. Delb. *l. c. num. 25.* &
seq. Pith. h. t. num. 3. Porro consuetudo plurium
locorum obtinuit, ut etiam in venditione, dona-
tione, permutatione subscriptio fiat, non manu
propria singulorum Capitularium alienationi con-
sentientium; sed ut sufficiat eam fieri manu Notarii
publici in instrumento de adhibito tractatu & ob-
tento consensu Capitularium testificantis. Bo-
nac. *d. 13. de contract. qu. 8. p. 4. num. 7.* Pith. *l. c.*
Delb. l. c. num. 28. Wiestn. *h. t. num. 12.* citantes
Molin. Less. Tambur. *de jure Abb.* Necessarium
autem est, ut in eo instrumento Notarii manu con-
fecto exprimentur singulorum Capitularium nomi-
na; sed satis est, ut dicat Notarius factam alie-

nationem de consensu majoris partis Capituli,
quin & simpliciter dicatur, consensisse Capitulum;
præsumi debere, quod major pars consensit;
cum præsumendum Notarium tanquam juris peri-
tum, usurpasse verba juxta veram significationem
juris; non posse autem juridicè & propriè dici Ca-
pituli consensum, nisi major pars presentium le-
gitimè congregatorum consenserit, ait Pith. *loc. cit.*
Quod si autem Notarius adhibitus non fuit, solet
instrumento alienationis opponi Sigillum Capituli
una cum subscriptione Præsulis, Senioris & alio-
rum, saltem nomine colectivo designatorum.
Abb. *inc. quanto. num. 7.* Et si consuetudo est, ut
omnes Capitulares subscribere debeant, id intelli-
gendum de solis præsentibus, ita ut absentium no-
mina neutiquam inscribantur. *c. in. de consuetud.*
Abb. loc. cit. Quin etiam de consuetudine in locis plu-
ribus nullam requiri subscriptionem, testatur
Delb. Et inesse hanc vim abrogandi etiam omni-
modam subscriptionem ex eo patet, quod ea, uti &
aliæ solemnitates extrinsecæ alienationi alterivè con-
tractui originem & necessitatem ducant à jure hu-
mano, contra quod præscribere posse consuetudi-
nem legitimam, habet communis. *c. in. de consuetud.*
L. de de quibus. ff. de LL. de hac consuetudine non
subscribendi à Capitulo alienationi rerum ecclesia-
sticarum vide fufus tractantem. Wiestnerum. h. t.
s. num. 12.

*Quæst. 113. An & qualiter requira-
tur consensus Capituli ad erectio-
nem novæ Parochiæ, Monasterii,
Canonicatus vel dignitatis?*

R Esp. Ad primum: Episcopus non tantum
consilium Capituli sui Cathedralis, ut
volunt Host. Joan. And. Butr. &c. apud
Fagn. *ad c. ad audientiam il. primo de eccles. adific.*
num. 50. sed & consensum illius adhibere tene-
tur in erectione novæ parochiæ intra fines alterius
parochiæ. cum hæc divisio parochiæ & dismem-
bratio reditu ad matricem ecclesiam pertinens
sit quædam alienatio rerum ecclesiæ. Fagn.
loc. cit. His non obstante, quod facultas consti-
tuendi novam parochiam dicatur à Trident. *Sess.*
21. c. 4. concessa Episcopis, etiam tanquam Sedis
Apostolicæ Delegatis. Ad hoc enim responsum est
supra *qu. ante hanc §.* nimirum quod instructus
duplici potestate, ordinaria & delegata, si pro-
cedat potestate seu jure ordinario delegationis, ad-
huc indigeat consensu Capituli; secus tamen, seu
non egeat illo, ubi procedit speciali jure delega-
tionis, in casu nimirum, in quo jure ordinario
procedere nequit. Atque ita non egebit consensu
Capituli in erectione novæ parochiæ intra fines pa-
rochiæ subjectæ regularibus exemptis, quam fa-
cere non potest jure ordinario, potest autem fa-
cere jure speciali delegationis. Ea ratione, quod
sicut Papa non restringitur ad hunc consensum ex-
quirendum, ita nec ejus vices gerens seu Delega-
tus. Egebit è contra consensu Capituli in erectio-
ne tali intra fines parochiæ non exemptæ. ita Fagn.
l. c. num. 54. citatis Bellam. & Matian. Socin.

2. Resp. Ad secundum: Quidquid sit de eo
num sicut olim poterat, sic & hodieum possit ec-
clesiam parochialem concedere monasterio cum
consensu Capituli, non obstante Trident. *Sess. 24.*
c. 13. quod Fagn. *in c. pastoralis. h. t. num. 5. in fine.*
negat; negare quoque videtur Pith. *h. t. n. 10.* ed
quod licet ex eo, quod Papa *cur. c. pastoralis.* dicat non
posse